СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 290. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 16-го грудня 1941. No. 290. Jersey City, N. J., Tuesday, December 16, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Американські Летуни Затопили Чотири Японські Перевозові Кораблі

Американські Літаки Відносять Нові Успіхи

МАНІЛЯ (Филипинські Острови). — Воєнний комунікат ген. Доглеса МекАртура, начального команданта американських збройних сил на Далекому Сході, подає, що американські літаки затопили 4 японські перевозові кораблі та ушкодили 3 інші. Перед двома днями американські літаки затопили 4 японські кораблі, які перевозили війська до берегів Филипинських Островів.

ГЕН. ГЕРШЕЙ СУМНІВАЄТЬСЯ В НОБІР ЛЮДЕЙ ПОНАД 35. РІК ЖИТТЯ

ВАШИНГТОН. — Ген. Л. Б. Гершей, директор поборової служби, заявив, що покищо американський нарід не має потреби думати про побір тих мужчин до війська, що мають понад 35 років та з того приводу ширити гістерію. Він казав, що реєстровані мужчини від 21-35 року життя вповні вистарчать, щоб заповнити число цеї армії, яку плянує уряд. Перед кількома днями секретар війни Г. Стимсон, зізнаючи перед військовим комітетом палати послів зажадав, щоб уряд перевів реєстрацію всіх мужчин від 18-64. року життя. Хоч уряд не плянує такої великої мобілізації, говорив Стимсон, проте таку реєстрацію мусять перевести та приготовитися.,якслід на всякий випадок.

ТУРЕЧЧИНА ПРОДОВЖУЄ ПОЛІТИКУ НЕВТРАЛЬНОСТИ

ВАШИНГТОН. — Турецький амбасадор М. М. Ертегун повідомив департамент стейту, що Туреччина буде продовжувати свою політику невтральности, не зважаючи на це, що воєнний конфлікт поширився майже на цілий світ. Як відомо, перед кількома днями американський уряд розпочав, що Туреччина від кількох місяців одержує допомогу з Америки, яку висилається на основі т. з. „ліз-ленд" закону.

РУМУНІЯ У ВІЙНІ З АМЕРИКОЮ

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту повідомляє, що Румунія виповіла війну Америці, згідно з вимогами три-членного пакту, який підписали Німеччина, Італія, й Японія, а до якого прилучилися менші держави, що є тепер під безпосереднім впливом тоталітарних держав. Повідомлення про виповідження війни донесло до Вашингтону американське посольство в Букарешті. В останніх днях виповіли війну Злученим Державам Америки також Мадярщина, Словакія та Хорватія.

МЕКСИКО ГОТОВЕ ДО ВІДБИТТЯ ВОРОГА

МЕКСИКО СИТІ (Мексико). — Мексико приготовляється до всецілої оборони західного побережжа, звідки евентуально можна сподіватися ворожого нападу. Обороною керує ген. Лязаро Карденас, б. президент, який останнього тижня був назначений начальним командантом мексиканських збройних сил на Тихому океані. Мексиканський уряд звертає особливу увагу на побережжа Долішньої Каліфорнії, яка не є достаточно укріплена та яка може стати заохотою до нападу з боку японців.

КИТАЄЦЬ ПЕРЕДБАЧУЄ СКОРИЙ КРАХ ЯПОНІЇ

ВИНДЗОР (Онтеріо, Канада). — Д-р Гу Шіг, китайський амбасадор, виступаючи з промовою в місцевому каледжі, заявив, що Росія приступить до війни проти Японії, та яка буде переможена протягом одного року. На його думку, Японія не є в силі видержати довгу війну, бо не має відповідних воєнних матеріялів, головно заліза. Не має рівнож належно розбудованої модерної воєнної промисловости.

НЕВИГІДНЕ СТАНОВИЩЕ ПОРТУГАЛІЇ

ВАШИНГТОН. — Товариство „Форейн Палісн Асосієйшен" видало цікавий документ, в якому подає, що становище Португалії в теперішньому конфлікті буде узалежнюватися від вимог та стратегічних посунень тоталітарних держав. Диктатор Португалії Салязар старається за всяку ціну задержати повну невтральність. Що більше, пишеться у згаданому звіті, обі воюючі сторони стараються, щоб Португалія таки стояла осторонь від війни, бо тим влекшує сторонам контакт зо світом. Коли однаке тоталітарні держави нападуть на Іберійський Півострів (Еспанію), то у відповідь на це, Англія та Америка напевно займуть Азори.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ДОМАГАЄТЬСЯ ОДНАКОВИХ АЛЯРМОВИХ СИГНАЛІВ.

СІЯТЛ (Вашингтон). — Пані Е. Рузвелт, у своїй недільній промові через радіо заявила, що треба запровадити однакові проти-летунські алярмові сигнали по цілому краю як рівнож повести навчання, як має заховуватися цивільне населення на випадок летунських рейдів.

РОСІЯ НЕ ПОМИРИТЬСЯ, КАЖЕ ДЕЙВІС

БОСТОН (Масс.). — Дж. Е. Дейвіс, б. американський амбасадор в Москві, виступаючи на вічу присвяченому допомозі СССР, заявив, що Росія не запестане боротьби, а буде провадити тійну з Німеччиною до кінця. На вічу говорила рівнож жінка нового советського амбасадора у Вашингтоні Літвінова.

ОЧАЙДУШНА ОБОРОНА ОСТРОВА ВЕЙК ЗАЛОГОЮ

ВАШИНГТОН. — Американська залога, що обороняє остров Вейк, успішно та з подиву гідною відвагою відбиває дальші напади японців. Комунікат фльоти згадує, що японці пробували при помочі посилених відділів зломати їх опір, але даремно. Нічого не знати, що діється на острові Мідвей, хоч останні звідомлення доносили про завзяті бої американців з японцями.

ЗНИЩЕНО НА ФИЛИПИНАХ 40 ЯПОНСЬКИХ ЛІТАКІВ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни подає, що японці виконали літаками два більші рейди на Филипини, одначе напади ці успішно відбито, при чому американці зістрілили 40 японських літаків.

З Манілі повідомляють, що японці пробують поширити свої здобутки біля Віган, на північній частині острова Лузон. Бої ведуться лише в цій околиці, а на інших відтинках филипинського фронту нема більших боїв.

НЕВДАЧНІ ЯПОНСЬКІ РЕЙДИ НА МАНІЛЮ

МАНІЛЯ (Филипинські Острови). — Вісімдесять японських літаків пробували виконати рейди на столицю Филипинів, Манілю, одначе американські літаки відбили їх. Шкоди не було. Японці правдоподібно мали приказ бомбардувати морські укріплення в Манілі, але скинені ними бомби впали в море, не спричинюючи жадної шкоди ні людям ані будинкам.

ГОЛЯНДСЬКІ СУБМАРИНИ ЗНИЩИЛИ ШІСТЬ ЯПОНСЬКИХ ТРАНСПОРТОВИХ КОРАБЛІВ

Голяндські збройні сили знищили під кінець минулого тижня чотири великі японські кораблі, що везли на собі японських вояків на маляйський фронт. При знищенні згинуло чотири тисячі японських вояків. Вже другого дня ті самі субмарини знищили ще два такі японські транспортові кораблі.

Японці почали облогу британської бази на східнім побережжі Китаю, Гон Конг. Вони були поставили домагання британській залозі в Гон Конгу, щоб та піддалась. Але та зо зневагою відкинула домагання. Вслід за тим японці почали зо всіх сторін наступ на Гон Конг.

РОЗГРОМ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ БІЛЯ МОСКВИ

Советські звідомлення говорять, що німецька армія біля Москви цілковито розгромлена. Німці в поспіху і неладі втікають так, як колись втікав Наполеон. Це найбільша дотепер німецька поразка за час цілої війни. Советські війська здобули понад 400 сіл і міст. Але втеча німецьких військ далі триває. Найбільше німці потерпіли біля міста Клин, а також біля Єльця, Єфремова й ін. Дотепер, кажуть советські звідомлення, німці втратили на советськім фронті шість міліонів війська. Себто втратили цілу одну генерацію. Але ті втрати ще не закінчені, говорять Совети. Німців очікує цілковита катастрофа, кажуть вони.

Німецькі звідомлення з советського фронту такі скупі, що годі довідатись, що там діється. Всетаки німці признаються, що в декількох місцях треба було відступати, щоб на зиму заняти кращі оборонні позиції. Німецькі мілітарні кола признаються, що на советськім фронті дотепер втратили 700,000 вояків.

ВІДСТУП НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬК В ЛІБІЇ

В Лібії німецько-італійські війська зазнали тяжких невдач. Вони вже кілька днів постійно втікають на захід. Британці вже дійшли аж до Ель Газалі. Їх наступ далі триває. Британці ліквідують на задах розбиті, дрібно розсіяні частини німців й італійців. Війська держав „осі" почали діставати поміч з Европи. Але й британці в Лібії дістають скріплення.

МАВ БУТИ ДОКАЗ, ТА ВІН НЕ ЗОВСІМ ЯСНИЙ. Ця світлина, подана німецькою цензурою, мовляв, на те, щоб показати, що німецькі війська не дали російським воякам виконати замір висадити в повітря великий міст на ріці. Німецький цензор не подав місцевости ні ріки. Замітно, що коло мосту стоїть купа каміння та що мостом переїздять лише легкі авта й вози. Це була остання світлина, одержана в Америці перед виповідженням війни Німеччиною Америці. Через те відай таких світлин з німецького боку вже не буде.

Поворот Американських Журналістів до Москви

МОСКВА. — Американські журналісти, які внаслідок німецької загрози мусіли виїздити разом з советським правлінням до провізоричної столиці Куйбишева, тепер повернули назад до Москви. Цей поворот наступив внаслідок того, що німецька небезпека перестала вже загрожувати Москві. Советські війська відперли німецькі війська настільки взад, що Москва, бодай підчас зими, стала зовсім забезпечена перед німецькою інвазією. Згадані журналісти пишуть, що Москва відносно зазнала з боку німецьких бомбовиків малого знищення. Лиш деінде видно зруйновані будинки. Населення, кажуть вони, дуже радіє, що Москву вдалось врятувати.

ВІШІ ПРОТЕСТУЄ ПЕРЕД НАЦІСТАМИ.

ВІШІ. — Вкупі з новинками, мовляв, французький уряд в Віші віддасть свої бази і свою фльоту державам „осі", прийшла вістка, що згаданий французький уряд перший раз за час війни здобувся на отвертий протест проти наців, за те, що вони призначили до розстрілу сто французьких закладників, у „відплату" за скрите вбивство одного німецького вояка, з рук невідомих справників. Тих закладників німецька окупаційна влада назвала „жидівськими комуністами і анархістами". Уряд запротестував проти того. Чи його протест викличе на наців яке небудь враження — годі сказати.

НІМЦІ ПРИГНОБЛЕНІ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведські газети пишуть, що Гітлер зарядив наради всіх „гавляйтерів", щоб разом уложити плян, як підбехтати мораль німецького народу, яка внаслідок невдач на советськім фронті, заломилась. Шведські часописи пишуть, що ті „гавляйтері" отверто заявили, що німецький нарід буде дуже пригноблений, коли довідається, що Москви за час зими не вдасться взяти. Бо урядові кола вже переконали німецький широкий загал, що війна в Советах вже так певно виграна, а советська армія вже розбита. Теперішні невдачі, вкупі з отвертим признанням, що Москви тепер годі було взяти, викличе таке заломання німецької моралі, що треба буде напружувати сил, аби тому протиділати.

ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ З БОКУ ДРІБОТИ.

ЛОНДОН. — Европейська дрібота, що тремтить перед нацистичною Німеччиною, виповіла війну Злученим Державам Америки. До тих країв, що в останніх днях виповіли війну Америці, належать: Румунія, Мадярщина, Болгарія, Хорватія і Словакія. З них лиш перша повідомила офіційно Америку про виповідження війни. Інші „виповіли" через радіо і вістки про їх „виповідження" случайно перехопили інші стації; так світ довідався, що вони є в „війні" з Америкою.

ІРЛЯНДІЯ ХОЧЕ БУТИ ДАЛІ НЕВТРАЛЬНА.

КОРК (Ірляндія). — Ірляндський президент Імон Де Валера в прилюдній промові заявив, що Ірляндія далі заховуватиме свою невтральність, не звертаючи уваги на вступлення Америки до війни. Ірляндія є внутрі ще поділена, говорив він. Війна для неї означалаб самогубство. Але, додав він, війна може таки прийти до Ірляндії, немов злодій вночи. До цеї хвилі Ірляндія мусить всіма силами зброїтись.

АНГЛІЯ ПОНОВИТЬ ДОМАГАННЯ ДО ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Британський уряд поновить свої домагання до Ірляндії, щоб та відступила їй свої бази на Атлянтику. Якби Британія і Америка мали ті бази, говорять англійські мілітарні кола, то вони моглиб легко зрівноважити ті невдачі, що коли виграють держави „осі", Ірляндія відразу втратить що коли виграють держави „сoi", Ірляндія відразу втратить свою самостійність. Британські кола переконані, що під натиском Америки, яка чимало помогла Ірляндії віднискати свою самостійність, ірляндський уряд остаточно згодиться віддати свої бази до вжитку Америки і Британії.

ЕКОНОМІЗУВАННЯ ЛЮДСЬКОЇ ПРАЦІ.

ЛОНДОН. — Британське міністерство праці виробило плян, на основі якого наступить економізування людської праці. Праця, подібно як ріжні воєнні матеріяли і сирівці, буде розділювана так, щоб вона приносила для воєнних зусиль нації найбільші успіхи. Коли треба буде тою працею надіяти воєнні ряди, уряд це зробить. Але коли зайде потреба збільшити працю в воєнних фабриках, туди піде більший наділ людської праці. Людська праця в Англії вже дуже використана і запряжено до воєнних зусиль від 85 до 90% всіх здорових осіб обох полів.

ПОВОРОТ АМЕРИКАНЦІВ З НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН. — Німецька влада перевозить сто американців, урядовців з американської амбасади в Берліні, а також кільканадцять журналістів, в напрямку до французької границі, звідки перевезуть їх до французько-еспанської границі, де відбудеться виміна за тих німецьких урядовців і журналістів, що їдуть серед тих самих обставин з Америки до Німеччини. Ця виміна наступить за три тижні. Німці дотепер добре трактували згаданих американців, хоч постійно держать їх під домашнім арештом.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Ювилей Громадянських Вольностей

Це була незвичайно щаслива думка, коли федеральний уряд задумав відсвяткувати 150-ліття постанов американської конституції про громадянські права, що називається „Бил оф Райтс".

Були ці постанови конституції частиною англійської традиції, бо це в Англії ще майже триста літ тому народ по довгій боротьбі заставив королів признати народові певні громадянські права, яких урядові під ніякою умовою нарушити не вільно. Американці англійського походження мали память цих прав, так сказатиб, у своїй крові. Вони приймали їх як щось зовсім зрозуміле, як сонце й повітря, до того ступня, що коли англійські кольонії в Америці відорвалися від англійського короля й проголосили себе союзом незалежних держав, ці постанови в конституції не вичислено. Доперва на загальне домагання народу постановлено їх додати до американської конституції як поправки. Власне ухвалення цих поправок леґіслятурою стейту Верджінія дня 15. грудня 1791. року є якраз датою, що її призначено до святкування.

„Бил оф Райтс" встановляє як основу американської конституції свободу віри: свободу слова й преси; свободу мирних зборів; свободу петиції до уряду. Там забезпечується кожній людині в Америці свободу від військових кватирунків, ненарушність дому, особи й власности від беззаконних ревізій, арештів, конфіскат; там забороняється карати людину без суду або накладати жорстокі кари; і таке інше. До того, „Бил оф Рвйтс" застерігає народові навіть звичаєві вольности, не вичислені в законі.

Ухвалення цих поправок до американської конституції показалося щасливою думкою не лише зогляду на нарушення цих прав перед їх ухваленням, але ще більше пізніше, коли в Америку потягнули тисячі нових іміґрантів, які, не маючи таких традицій свободи, готові може були користати з тих свобід для себе, але не готові були їх признати іншим. З огляду на те, що в Америці ще й досі є багато таких людей, святкування ухвалення поправок про громадянські вольности є справді розумною пригадкою для тих людей.

Нічого й казати, що теперішній період в історії людства робить цей ювилей подвійно важним. Власне тепер тоталітарні держави виснажують усі свої сили, щоби завести в світі нібито „новий порядок", у котрому мешканці країв мали би бути позбавлені всіх цих вольностей, ґарантованих американською конституцією під загальним іменням „Бил оф Райтс". Тому ювилей пригадує й народові Америки й народам світа, куди лише може зайти вістка про цей ювилей, що кампанія тоталітарних держав це не стремління до „нового порядку", а спроба назадницьких течій завернути поступ історії до часів первісного варварства, коли народні маси були позбавлені свободи віри, слова, преси, зборів, орґанізації й права домагатися від уряду усунення кривди. Американський „Бил оф Райтс" може бути боевим кличем демократичної країни в її боротьбі, проти тоталітаризму.

Перед Нами Тяжка Війна

Жадаючи від конґресу ствердження стану війни між державами „осі" та Америкою, президент Рузвелт заявив, що сталось те, чого ми всі вже від довшого часу побоювались: перед нами довга і тяжка війна. А в війні всі матеріяльні і моральні ресурси нації мусять бути спрямовані до одної цілі: вийти переможним з конфлікту. В війні всі економічні й моральні добра нації мусять служити фронтови.

Найголовнішим джерелом сили воюючої нації є її неустрашимий дух, її рівновага, рішучість і видержливість довести війну до успішного кінця. Всі ми мусимо сталити себе морально до тих завдань, що стоять перед нами. З одного боку мусимо напружувати всі наші сили, щоб витворити якнайбільше тих матеріяльних і моральних речей, що потрібні для провадження війни, а з другого боку — мусимо готовитись на ріжні прикрощі, недостачі, терпіння, пролив крови, втрату нашого власного життя і наших найдорожчих.

Підчас війни патріотизм, ідеалізм, готовість себе посвятити для інших, героїзм — це необхідні духові прикмети. Нація, яка занадто велику вагу прикладає для своїх матеріяльних вигід, яка не просякла духом націоналізму й переконана, що „батьківщина там, де чоловік заробляє гроші", яка пронята пацифізмом й волить мир, хочби куплений за ціну неволі й упідлення, яка геройство й посвяту своїх вибраних громадян уважає за безумство й непотрібне марнування життя — довго не вдержиться в боротьбі з противником. Роздерта сумнівами і внутрішними роздорами, без святого запалу й готовости померти за свої національні ідеали, вона скоро доміркується до того, що краще жити в неволі, ніж зовсім не жити. Така нація забуває за один важний життєвий парадокс: живуть на світі ті нації, які за свої ідеали готові вмерти. Готовість вмерти за національний ідеал запевняє нації життя. А фальшиве заключення, що краще жити в неволі, ніж зовсім не жити, спричинює їй певну смерть.

Але ті гарні ідеалістичні прикмети, яких потрібно для того, щоб дана нація вийшла переможною з конфлікту, хоч зростають підчас війни, але їх треба плекати і за часів миру. Це ростини, які ростуть поволи. Коли якась нація допустить до того, що ті гарні прикмети в неї знидіють, а на їх місце розпаношаться їхні заперечення, вона у війні виглядатиме немов людина, яку окрадено й у вогні розбуджено. Запізно тоді думати про переродження народної душі. В таких випадках нація попадає в неволю й щойно шляхом тяжкої боротьби знов виборює собі волю.

Американська нація, не звертаючи уваги на ріжні політичні течії і підривні науки вцілости зберігла здоровля своєї душі. Вона патріотична, вона жертволюбна, вона релігійна, вона геройська. Вона справді дбає і за свої матеріяльні цінности й навіть розбудувала найкращий у світі рівень життя проте вона до тих матеріяльних благ не привязана аж так дуже, щоб для них посвятити все інше, свою політичну свободу. Американська нація, безперечно, любить земне життя. Але те життя не є для неї аж таке дороге, щоб вона задля нього приняла неволю. Американська душа знаходиться в тім щасливім парадоксальнім стані, який кожному громадянинови велить бути готовим на смерть. Знаючи, що лиш тим шляхом можна врятувати життя нації.

Наша преса, в скромних границях її впливів, робила те що було в її силі, аби виплекати серед своїх читачів отой релігійний патріотизм і любов до спільних державних справ; оту готовість вмирати за великий ідеал; отой геройський світогляд, який звеличує безкорисну посвяту одних громадян на користь других. Ми передбачали той світовий конфлікт й заздалегідь до нього морально гартували тих, що знаходились в сфері наших впливів.

Тимбільше будемо це робити тепер, коли наша Батьківщина знайшлась в смертельнім змагу з пекольними силами. Багато з нас тут вже породились. Багато прожило десятки літ. За той довгий час наша Батьківщина, не звертаючи уваги на наше чужородне походження, трактувала нас на рівні зо своїми давніми, корінними громадянами. Вона дозволила нам плекати наші культурні цінности, а навіть поручала нам ті цінности перещіпляти в корінну американську спільну культуру. Вона дозволяла нам вчити наших дітей так, як це ми уважали за відповідне. Дозволяла молитись Богу так, як ми і наші предки молились на наших рідних українських землях. Дозволяла нам допомагати нашим терплячим братам у старім краю, які на своїх прадідних українських землях не мали ні тисячної частини тих свобід, якими ми тішились в „гостях" у Америці. И навіть тепер секретар стейту нашої Батьківщини, Кордел Гол, говорить, що всі чужородні американці, хоч обовязково повинні виявляти всецілу льояльність супроти Америки, але можуть також працювати в границях згідливих з політикою Америки і для визволення своїх братів у старім краю.

За це все ми зобовязані супроти Америки. Ми дотепер брали від неї, нині починаймо їй бодай дещо віддавати. Кожний з нас, американців українського походження, повинен на своїм становищі, в фабриці, копальни, бизнесі, чи уряді, мязами, умом чи грішми, на сто відсотків виконати свій обвязок в ціли скріплення воєнної сили Америки і доведення цеї жахливої війни до повної перемоги.

ВАЖНА ЛЕКЦІЯ ПРОФЕСОРА ВАТСОНА КІРКОНЕЛА

(„Українці й ісляндці піддержують всеціло воєнні змагання Канади").

В суботу, дня 6. грудня ц. р., виголосив у Торонті в Конвокейшон Гол для Королівського Канадійського Інституту свою лекцію професор Ватсон Кірконел. Тема його лекції була: **Народности Канади, їхня культура, та яку поміч дають вони Канаді в теперішній війні.**

Поперше, важна ця лекція була тим, що висказав її **один з найбільших авторитетів** по питанні національних ґруп у Канаді, яким і вважається професор Ватсон Кірконел; а подруге тим, що говорив він свою лекцію до тих, які стоять **у проводі** культурного розвою Канади.

В першій частині своєї лекції сказав професор В. Кірконел, що канадійська нація не може вже більше вважатись за анґльосаксонську, в терміні національного походження, бо більша частина її походить вже з тих націй, які самі або їхні батьки іміґрували з Европи. Дальше доказував професор, що страхатися анґльосаксонцям немає найменшої потреби, бо ця „більшість" є таксамо забагато льояльна своїй прибраній Батьківщині, як і анґльосаксонці. Ріжниці поміж ними немає жадної. А найкраще можна це пізнати тепер, коли Канада у війні й потребує помочі від усіх своїх жителів.

Всім тим, які задумують після закінчення цієї війни доповнити в Канаді меншість анґльосаксонського населення іміґрацією з Британських Островів, сказав професор В. Кірконел таке: „Евакувати Британські Острови при кінці цієї війни означалоб це саме, що забирати переможну армію й залишати розбитим ворогам посідання усіх здобутків"... Та не зважаючи на цю пересторогу, місцева преса й визначні поодинокі люди, після лекції професора В. Кірконела, заговорили інакше...

Майже всі голоси в пресі зявляються за те, щоби після цієї війни таки доповнити оцю „меншість" іміґрацією з Британських Островів, які одинокі зможуть забезпечити традицію й культуру для своїх нащадків... Та що саме станеться після цієї війни, покаже нам уже хіба аж той час, коли війна закінчиться. Думаємо, що заважуватимуть думки проф. Кірконела.

Спинюючись над льояльністю „Нових Канадійців", професор Ватсон Курконел сказав таке: „Для прикладу хай послужить вам у Торонто орґанізація Українського Національного Обєднання зо своїми 600 членами, які на 99% закупили воєнні бонди або воєнні щадничі стемпі"... (Оплески)

Тими словами він немов хотів звернути увагу тим, які в минулому висловлювались не дуже то чемно в місцевій пресі про ту орґанізацію й вже тим самим робили велику шкоду Канаді та її змаганням у теперішній війні. А так воно було в минулому. Деякі нерозважні люди знайшлись були під впливом комуністичних аґентів і написали були таке, чого опісля самі встидалися і перепрошували за свою нерозважність в тій самій пресі. Таких людей тепер перестерігав своїми словами професор В. Кірконел, щоб вони більше такого не робили, а навпаки, найбільше кооперували з тією орґанізацією, бо, як було сказано, ніхто не може бути льояльнішим від її членів...

Ми віримо, що признання для всіх українців Канади, а зокрема для орґанізації Українського Національного Обєднання в Торонто, яке дав у минулу суботу найбільший авторитет по цьому питанню, професор Ватсон Кірконел, є гідне нашої праці для Канади в минулому й тепер. Ніхто краще не міг би був схарактеризувати нашої праці, як зробив це професор В. Кірконел, бо він добре знає, що всяка наша канадійсько-громадська праця й діяльність, коли іде про добро Канади, нічим не ріжнилась в минулому й не буде ріжнитись в майбутньому від праці анґльосаксонців, які прибули, чи ще прибудуть з Британських Островів...

(Для „Свободи" з Торонта).

ВІЙНА З НІМЕЧЧИНОЮ. — Президент Рузвел підписує ухвалене конґресом виповідження війни Німеччині. Виповідження війни Італії підписано одну хвилину пізніше. Коло президента стоїть конґресмен Том Конелі з Тексасу, предсідник сенатового комітету для заграничних справ.

НА СЕЛІ

Повість

(14) М. ШКОЛИЧЕНКА

Привчивши себе до ощадности взагалі, а останніми роками особливо, Мисак, коли зрівнялось йому 48 років життя і поздоровили його чином „надворного совітника", мав уже в запасі два тисячі карбованців, не беручи на увагу, що будинок його був уже і обставлений і посвячений. Обстанову придбав він собі не пишну, — зайвого в хатах у його не було нічого, алеж усе потрібне мало вигляд і добрий і не зовсім дешевий. Найцінніше обставленим виглядав у Мисака його кабінет; тут окрім дубового під зеленим сукном стола і доброго до нього крісла стояли дві шафи з книжками, широка мягка отоманка, четверо високих мягких крісел, під столом розіслений був великий килим, до однієї стіни прироблена була полиця і карниз з ріжними зарубками, — тут красувалися ріжні господарські знаряди, починаючи від сокири та молотка і кінчаючи найдрібнішими долотами та сверликами. Під полицею стояв вузенький, але довгий шкафчик; він був ще зовсім порожній, бо призначався задля домашньої аптечки, яка повинна була скластися тільки тоді, коли Мисак зовсім уже переїде у Затишок. Думки про домашню аптеку у його раніше не було, але перебуваючи на свойому хуторі по три, по чотири дні, і бачучи у деяких селян ріжні виразки, та стрічаючи їх з слабими очима, йому спало на думку завести таку аптечку і навіть підготовитись по книжках по деяким медичним питанням, щоб можна було при нагоді стати селянам в пригоді, бо до повітового міста було верстов 5 чи 6, а на селі добувати лікарства не легко.

Кінець служби здавався Мисакови на десять разів довшим, ніж уся попередня служба, алеж він не зрадив своєї постанови, і хоч сумуючи та нудячись, а всеж таки дотяг рівно до 50 літ свого віку і того самого дня, коли зрівнялось йому пятьдесять — подався „у відставку". Прохало начальство Максима зістатись на декілька місяців, та Мисак відмовлявся усіма святими не затримувати його, а відпустити на волю. Начальство нічого не могло зробити і затримало Мисака усього тільки на тиждень, поки здавав він свою службу та познайомлював заступника з ділами. Нарешті все владналося як слід. Мисак зітхнув повними вільними грудьми і почав збиратись до переїзду. Збори були незатяжні, бо чимало дечого перевезено було в Затишок по троху та помалу, так що за два дні Мисак цілком розпрощався з Київом і з скринями, кошиками та ріжними пакунками рушив у вечері на пароплав. Коли пароплава відіпхнули від пристані і він свиснувши поплив по течії Дніпра, у Максима Мисака покотилися з очей сльози. Не перший раз відвозив пароплав Мисака, та тільки відвозив не так, як сьогодня. Сьогодня Мисак відізжав не від звичайного Дніпрового берега, не від Київа, що так завжді подобався йому, а відвозив його пароплав з канцелярського повітря, ослоболяв від матеріяльного і морального гніту, який переживав він щодня з товаришами, рабами-чиновниками і віз його не кудись, не за якимсь невідомим шматком хліба, не в нове ярмо, не в іншу канцелярію, а на волю, на спокій, на відпочинок, на який заробляв він так довго і такою важкою працею. Багато пережив він до цього часу турбот, багато передумав усяких невеселих думок, та Бог поміг йому все перенести своїми міцними молодими силами і діждатись нарешті бажаного, спокійного відпочинку.

Чогож з очей Мисакових капали сльози? Не горе і не радість викликали у його ті сльози, а душа його наповнилася минулим, пережитим. Задля його тепер минало все, минало без вороття, без сліду, та не минало воно всім тим соткам тисяч ріжного люду, що он частина його ворушиться на київських вулицях і живою картиною малює йому той безконечно довгий час, коли з такимиж турботами міряв він ті самі київські вулиці та міркував ті самі нерозважні думи, які наповняють тепер мозок отих людей, що он живою чорною лавою ворушаться перед його очима.

Бідні люди! І невжеж отсе краса та радість життя? Чи справді це те саме дійсне життя, до якого так прагнуть люди, за яке борються весь свій вік і не заспокоївшись ні тілом, ні душею, ідуть на той світ? Воно!... Отсе воно, отсе його краса, його радощі!... І Мисакові груди знову стискало невимовною тугою.

А може я еґоїст надзвичайний? — гадав він далі. — Може дійсне тільки оттаке життя і є справжнє життя? Може именно в цьому і є краса його? Кожна людина вимагає одна від другої боротьби, діяльности, — та чи боротьбуж, чи діяльність виявляють оті тисячі, той натовп, до якого весь вік належав і я? Що добре роблять або зробили вони для суспільства, для родини — оті тисячі чиновників у ріжних мундурах? Чим кращі вони від мене, коли життя своє покладають в біганині та в канцелярії, а я тихо та спокійно у свойому Затишку? Що і чого більше зроблять вони, ніж я зрбив?... Посписують більше паперу, нікому не цікавого, нікому непотрібного! Так хібаж це діяльність, хібаж це боротьба, хібаж таке життя і краще і корисніше, ніж тепер починається моє? Він, отой стотисячний чиновник, чирикатиме „отзывы", „отношенія", „рапорты", „вѣдомости", „таблицы", „свѣдѣнія", а я сидітиму в Затишку і спочиватиму — чи вжеж таки кожний з їх корисніший суспільству, ніж я? Дурниця! усе дурниця! Яка там може бути користь суспільству з таких людей, що навіть собі не зможуть здобути користи чесним шляхом, без крутійства, без злодійства? Ні, нехай я буду еґоїст, нехай буду зайвий, непотрібний член суспільства, алеж я тому самому суспільству коли не був ніколи корисним, то не був і не буду шкідливим, ніж перший-ліпший чиновник. Я нікому не сяду на шию, нікого не буду визискувати, я користуватимусь, як користувався і до цього часу, тільки тим, чим користуються сотки тисячів таких, як і я. Ріжниця між мною і ними тільки та, що я не всі свої заробітки раптом кидав у той загальний торговельний водограй, а частками, алеж під кінець кинув і я затримату часово ту решту і виміняв за це цінніший товар, ніж вони, — отсе тільки і ріжниці між нами... Ні, я не еґоїст, я не глитай, не грошоїд, — вина моя перед суспільством не більша, як і їх! Я маю право кинути канцелярію і скористуватись спочинком, що здобув собі власною працею, власними турботами.

(Дальше буде).

В Справі Українських Видань в Англійській Мові

В останніх роках в Канаді і Америці видано поважне число книжок, перекладів і оригінальних розвідок, в англійській мові про Україну і українські справи. Виходять регулярно, особливо в Америці, рівнож журнали, в яких інформується англійський і американський світ про визвольні змагання українців в Европі. Участь в цих виданнях беруть не лише визначні українці, а є й впливові англійці й американці. Є це відрадне явище для нас всіх.

Досі, оскільки нам відомо, вийшли два англійські переклади „Історії України", одна Дмитра Дорошенка, видана в Канаді, а друга Михайла Грушевського, видана в Америці. Недавно Комітет Українців Канади видав Атляс України з короткими поясненнями до кожної мапи в тій брошурі. Коротку студію про українську національну справу "Ukrainian Question" написав д-р М. Мандрика. (Таких видань є далеко більше. От хочби „Богдан — гетьман України" Ю. Вернадського, „Спирит ов Юкрейн" і т. д. — Ред. „Св."). Всі ті видання з певністю причиняться до поширення української пропаганди на американським континенті.

Як довідуємося, в Канаді приготовляється до друку українська граматика в англійській мові і є думка видати українсько-англійський словар. Хоч ця друга думка є дуже далеко до здійснення, все таки треба радіти хочби з того, що наші передові одиниці зрозуміли вагу подібного видання і серйозно приступають до вирішення цеї важної справи.

З белетристики появилися на канадійським і американським книжковім ринку два переклади наших клясиків: „Поза межами болю" ("Lost Shadows") Осипа Турянського, в перекладі проф. О. Миктяка, і славний твір Квітки-Основяненка „Маруся", в перекладі пані Ф. Р. Лайвсей.

Над цим останнім перекладом бажаємо на хвилину застановитися.

Пані Лайвсей є відома українцям зі свого перекладу „Пісні України" ("Songs of Ukraine"). Був це перший в Канаді переклад українських поезій на англійську мову, і тим він, кілька десяток літ тому, звернув увагу англьо-саксонського суспільства на багацтво поезії українського народу. Це була велика прислуга для нас всіх з боку цеї англійки, цілька якої було видати ці пісні не так для особистої користи, як вложити в склад канадійської культури і частину української літератури. За це український загал в Канаді повинен бути їй вдячний.

По довгих роках праці Лайвсей вдалося минувшого року пустити в світ свій перевід „Марусі", виданням якого занялася торонтонська видавнича спілка, „Раерсон Прес". Тому, що наскрізь побутовий твір, його тяжко було перевести на англійську мову. Пані Лайвсей однак, за поміччю деяких українських громадян, поборола ці труднощі, і знаменито викінчила цю займаючу повість в своїй мові. Канадійські й американські літературні критики прихильно віднеслись до цього перекладу і дали пані Лайвсей належне признання.

Зазначуємо, що цей переклад не лише для англійців. Скористають з нього і українці, особливо молодшого покоління. Для українських дітей англійський переклад „Марусі" знаменито надававсь на різдвяний дарунок. Українські батьки тим зробилиб своїм дітям велику прислугу. Цей твір скріпить в нашій молоді любов до свого рідного і дасть їм пізнати гарні звичаї і життя українського народу в минувшости.

Переклад „Марусі" повинен рівнож находитись в бібліотеці кожного українського товариства, як доказ, що англійці інтересуються нами до тої міри, що перекладають літературні твори нашого народу.

Українці повинні цікавитися і купувати подібні видання не лише тому, щоби піддержати автора чи перекладчика морально і матеріяльно, але також тому, щоби додати видавцям відваги видавати дальші англійські переклади й розвідки про українську справу. Річ самозрозуміла, що коли на подібні книжки буде малий попит, видавці не схотять в будучности ризикувати новими виданнями. Так для канадійських як і американських українців є важним, щоби своєю байдужністю не підкопувати віру видавців в збут кііжок, які вони годяться видавати.

Українська перекладна література є одною з найбільших української національних справ. Цеї справи отже не можна занедбувати. — („Канадійський Фармер").

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

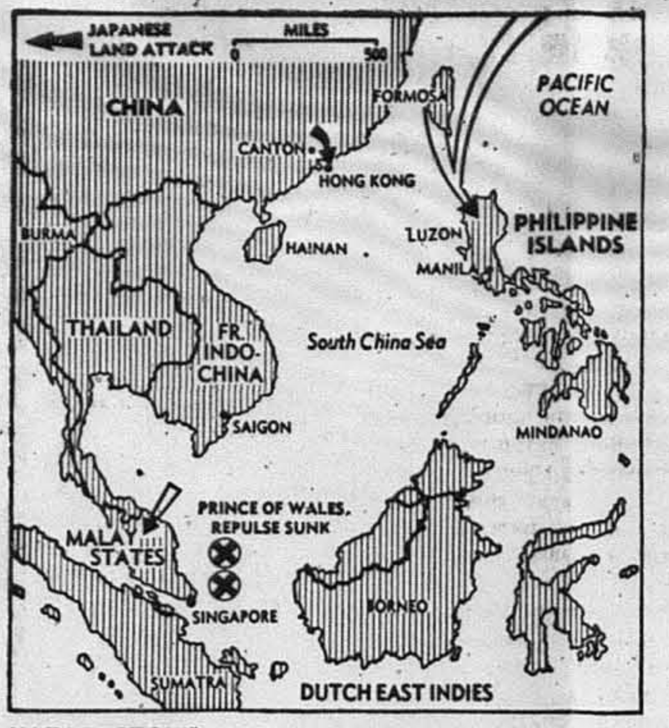
Шікаго, Ілл. — На зборах Комітету Злучених Відділів У. Н. Союзу (22, 106, 139, 220, 221, 252, 259, 379, 393, 398 і 425) рішено виасигнувати $50 на закупно десять примірників „Історії України" М. Грушевського і чотирьох книжок Ю. Вернадського „Богдан-гетьман України" для університетських бібліотек як і для бібліотек інших наукових інституцій, яких імена будуть проголошені пізніше. Гроші вислано й книжки замовлено. Урядники згаданих відділів заявили, що ще кожний відділ окремо закупить згадані книжки, щоб їх повисилати визначним американцям.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ МОГТИМУТЬ ВЕРТАТИСЬ

ЛОНДОН. — Британійська влада дала дозвіл всім американським громадянам, що служили в британійських мілітарних частинах як добровольці, на поворот до американських збройних сил.

ДО ПОБАЧЕННЯ В БЕРЛІНІ. — Слуга департаменту стейту в Вашингтоні подає плащ Гансові Томсенові, членові німецької амбасади в Вашингтоні, коли, Томсен ждав надармо на секретаря стейту Гола. Томсен опісля оставив у департаменті здоровлення німецького уряду про виповідження війни Америці.

НАПАД ЯПОНІЇ. — Стрілки показують приблизний напрям атаки японських військ на Филипини й Гонгконг. Хрестики в колах показують приблизне положення місць, що в них затоплено британські воєнні кораблі: „Принс оф Вейлс" та „Рополс".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Купуймо державні бонди в українській установі.

Подаємо оцим до відома нашого громадянства, що Федеральний Банк з дистрикту назначив Українське Будівельно-Позичкове Товариство у Філядельфії агенцію — до розпродажі державних бондів оборони.

Щоб улекшити закупно бондів офіс товариства буде відчинений вечором від години 6—8 кожного **понеділка, середи і пятниці,** починаючи днем 15. грудня ц. р., в домі Горожан при 847 Норт Френклин Стріт, Філядельфія.

Письменні запити слати на адресу секретаря:

W. GALLAN
1134 Atwood Rd., Phila. Pa.

Прохаємо отців парохів та усі наші організації заохотити загал — до негайного закупна державних бондів, щоби дати негайно поміч нашій державі.

За уряд Українського Будівельно-Позичкового Тов.:

Т. Чемерис, предсідник;
М. Дубас, касієр;
Д-р В. Галан, секретар.

ГАРТФОРД, КОНН.

Закінчення курсу українознавства.

Недавно закінчився у нашій громаді курс українознавства, що його впродовж двох місяців вів наш вчений проф. Микола Чубатий з Ню Йорку. Курс був улаждений рухливою Лігою Української Молоді стейту Конетикет і на терені Гартфорду осягнув свою ціль. Правда, первісне число учасників, як звичайно, трохи змаліло, натомісць кільканадцять молодих хлопців та дівчат зовсім на шкільний лад впродовж двох місяців пильно слухали цінних викладів, які знаменито давали образ українського культурного життя від раннього буття українського народу аж по нинішний день.

Останній виклад на тему „Визвольна боротьба українського народу від світової війни та її вплив на духовість новочасного українця" стягнув понад сотню слухачів, які на закінчення щиро дякували проф. Чубатому за таку корисну працю серед американсько - української молоді.

На курс до Гартфорду доїздив також гурт нашої молоді з Ню Бритен. Щоби з таких викладів могло користати більше молоді та старші громадяне з Ню Бритен, той гурток молоді звернувся до стейтової управи Ліги з пропозицією зробити такий самий курс українознавства також в Ню Бритен. Управа Ліги пішла на стрічу тому бажанню молоді та на своїм листопадовім місячнім засіданні в Ансонії рішила попросити проф. М. Чубатого дати такий самий курс про українську культуру теж і в Ню Бритен. Цей курс вже від чотирьох тижнів там дійсно відбувається, при значнім числі учасників та великім зaінтересуванню.

Видатки курсу покриваються місцевими українськими організаціями та стейтовою управою Ліги Молоді; сколектовання грошей поручено окремому комітетови місцевих громадян.

По закінченні обох курсів молодь Гартфорду та Ню Бритен готовиться до контесту. Хто набув краще знання української культури. Щира вдяка проф. Чубатому за його корисну працю на терені стейту Конетикет.

Член Ліги Молоді.

ЧЕСТЕР, ПА.

Перший Листопад.

Розкажу, як відсвятковано День Першого Листопаду у нашій громаді, в неділю дня 9-го листопаду.

Рознісся голос дзвона, що дав знати, що вже час йти в церкву, і там спільно вознести молитви до Бога за тих, що життя віддали за волю України.

У церкви люди зі світлом у руках, схилившись шлють молитви до Бога, просять прощення гріхів для тих, що згинули в боротьбі, що замучені зістали, як личить на добрих дітей нації.

Вечірня скінчилась. Священики в жалібних ризах почали: „Із Духами праведних"... Пачалась панахида, а зібраний народ проявляє то жаль і співчуття, то любов і гордість до тих, що вже не живуть.

А потім іде народ до Українського Народного Дому Розпочинається Святочна Академія. Місто предсідник Українського Народного Дому Михайло Тершавський, відчиняє свято. Несуться стрілецькі пісні, які виконує хор Лисенка, під управою Григорія Корольова. Чисто і чуттєво віддають молодечі голоси Катерини Заяць і Юстини Огар поеми Івана Франка. „Чи вірна наша дорога"? — питається дух поета. Чим булиб „всі ті, що лягли в останній січи"? — запитує великий син України. В милозвучну гармонію зливаються голоси Анни Найди Йосифа Гапія, які співають „Де згода в семействі"...

А все те неначе шовковою ниткою опоясує витренований та милий голос солістки пані Анни Мельник з Філядельфії. Як бистрі хвилі рік, Опору та Стрия, підноситься в гору сильний та чистий голос, то знова от так, як там біля родимогодимого села Тишовниці зіллявшись в одну велику, широку ріку, розливається широко, і пливе спокійно ген у далечінь...

Вправно та шляхотно видобувані тони акомпаніяменту пані Марії Рибачок з Філядельфії то взносяться то зливаються з мельодіями пісень. Як гірська рибка, що бавиться промінням сонця, підскакуючи в гору, то знова занурюючись в безмежні глибини ріки, от так цей акомпаніямент то взноситься то зливався з мельодіями, неначе іграючись з ними.

Аж тут пронісся басовий голос. Це катедральний парох, о. Іван Савчук, пересував картину за картиною історичних фактів про зриви Української Нації. Як на екрані, можна було бачити в словах бесідника ці всі моменти національного піднесення та героїзм українського народу у визвольних змаганнях. Як маляр, малював своїми патріотичними висловами геройство тих, що створили Перший Листопад, а там дальше наставляли свою грудь та прошиті ворожими стрілами віддавали своє життя за нарід та його волю.

Вкінці промовив місцевий парох о. Омелян Мицик. Розпочав словами Івана Франка: Чим булиб вони в спокійний час? Раби, воли, що прожилиб весь вік... І тут розпростерлась картина за картиною, чим булиб ті, що лягли у боях за свободу, чим булиб ми сьогодні, як би пішли за голосом своїх запроданців - зрадників чи тих, що живуть тільки для своєї наживи...

Свято закінчено відспіванням національних гимнів: „Ще не вмерла Україна" і „Май Контрі".

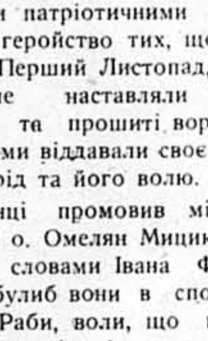
о. Омелян.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Червоний Хрест.

Наш 204 відділ У. Н. С. в Ню Йорку спішить на заклики ріжних американських інституцій і ділом їм помагає. На заклик Американського Червоного Хреста наш відділ зложив $15.

Уряд 204-го Відділу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

Ню Бритен, Кон. — Річні збори Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 254., відбудуться в пятницю, 19. грудня, в год. 7:30. в церковній гали. На ті збори запрошуємо всіх членів і членниць прибути. На тих зборах буде полагодження дуже важних справ. Таксамо буде вибір нового уряду на рік 1942. — За уряд: А. Котик, пр.; С. Андруньо, секр.; М. Волк, кас.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. — Річні збори Бр. св. Володимира, від. 323., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 2. пополудні під ч. 38 Савт 5. вул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих, щоби прибули на означений час, бо є важні справи до полагодження. Василь Феден, предс.; Микола Кархут, кас.; Дмитро Кархут, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103., відбудуться в суботу, 20. грудня, в церковній салі, 1231 Скат ул. Кожний член і členниця, як місцевий так і позамісцевий, має обовязково прийти на річні збори, бо буде справоздання відділових урядників і контрольної комісії за цілий рік і буде вибір нового уряду на 1942. рік. Також маємо багато важних справ до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглі вкладки, щоби не переносити на наступний рік. Хто має нових членів, і ті, що вже мають на руках аплікації, прийдіть на збори; ми радо вас впишемо до Союзу. — П. Сенчишин, предс.; М. Адамчук, кас.; Т. Барсук, секр.

СТ. ЛУІС, МО. — Річний мітінг Тов. Володимира Вел., від. 179., відбуедться 21. грудня в тій самій галі, де відбувались звичайні мітінги: 1723 7 ул., в годині 1. пополудні. Запрошуємо всіх членів місцевих і позамісцевих прийти на цей мітінг, бо буде вибір нового уряду і контр. комісії на рік 1942. Проситься членів, котрі довгують до касі братської, щоби вирівнали свої вкладки в цім місяці, бо замкнення рахунку і фінансу відбудеться при кінці місяця грудня. Буде кілька важних справ до вирішення на цім мітінгу тай старайтесь привести зо собою нових членів, а дістанете за це нагороду. По скінченню річних зборів буде мала забавка з перекускою. — За уряд: Н. Тильович, предс.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ДЖОЛІЕТ, ІЛЛ. — Річні збори відділу 111. відбудуться 21. грудня в гали, де звичайно, в 2. годині сполудня. Напоминається всіх членів прийти начас, бо є багато справ до полагодження, як також вибір уряду на рік 1942. — За уряд: І. Гуцул, голова; І. Федак, скарб.; О. Бернадин, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. — Річний мітінг Бр. св. Михаїла, від. 308., відбудеться в неділю, 21. грудня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі, 1020 Норт 9. Стр. Проситься всіх членів, аби явилися на той мітінг. **Не явившийся член підпадає дарі. — Іван Селяник, предс.; Петро Івасишин, секр.; Петро Коробій, кас.**

АВБОРН, Н. Й. — Річні збори Тов. Запор. Січи, від. 283., відбудуться 21. грудня, в годині 1:30 пополудні. Кожний член має бути присутний і вирівнати точно свою кладку. Буде вибір уряду на рік 1942. і справоздання старого уряду. Буде приниматись до Тов. без вступного, а кожний, котрий приведе нового члена до У. Н. Союзу або до Тов., дістане нагороду. — За уряд: Омелян Саварин, секр.

ІЗЕЛІН, ПА. — Річні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 400., відбудуться 21. грудня в годині 2. пополудні. Проситься всіх членів явитись на цих зборах, бо будуть важні справи до полагодження, як рівнож рахунки з цілого року і вибір нового уряду на рік 1942. Також напоминається членів, котрі довгують, щоб довгів не переносити на рік 1942. — М. Воловецький, секр., P. O. Box 143, Iselin, Pa.

МЕКІС РАКС, ПА. — Річний мітінг Бр. св. Володимира, від. 91., відбудеться в неділю, 21. грудня, в годині 12:30 пополудні, в гали У. Н. Дому. Проситься членів прийти на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання уряду. і контр. комісії та вибір уряду на 1942. рік. Довгуючих членів проситься, щоби прийшли і вирівнали свій довг. Будемо принимати нових членів без оплати вступного до Братства, і У. Н. Союзу. — Уряд: Володимир Кремінь, предс.; Павло Паньчак, кас.; Василь Руданський, секр.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Жіноча Сторінка

Недоцінюваний Дарунок

Переходячи кілька днів цьому біля книжкового відділу в департаментовім склепі, я завважила, що люди товпляться тут таксамо, як усюди інде. Значить — передсвяточна продаж засягла теж книжку й вона помандрує різдвяним дарунком в американські родини.

Але найбільша товпа була коло книжок для дітей. Про це, щоб дістатися до столів, де розложені лежали їх цілі стоси — не було мови. Я стала оподалік і прислухувалася хвилю розмовам між продавчицею і покупцями.

„Я шукаю книжки для десятилітнього хлопця, що дуже цікавиться геольогією. — Для мене якісь оповідання з життя звірят для семилітньої дівчинки; не зворушливі, бо дитина досить нервова. — Чи можна дістати повістки з життя сільських дітей? Мої хлопці ледви раз в життю були на фармі, а виявляють велике зацікавлення селом".

Таких розмов було без ліку, а продавчиця наче машина, похиляючись під стіл, чи з поличок, досягала бажану книжку. Я подивляла, як прегарно зналася на товарі, що його мала на продаж.

Не місце тут говорити про значіння книжки для духового розвою культурної людини. В американських часописах майже не можна вже стрінутися з якоюсь статею на тему, що переконувалаб, чи заохочувала до читання книжок взагалі. Для справи поширювання книжкових новин працює майже виключно оголошеневий відділ та літературна критика, а потреба читання є загальною та підтверджeною великим числом продаваних книжок. Правда, є ріжного роду смак на книжку і можна спорити над цим, чи достаточна скількість доброї книжки розходиться між американською читаючою публикою. Але люди читають дуже багато, купують книжки чи позичають по бібліотеках, а цього факту ніхто не перечить.

Не так добре наладнаною є справа читання книжок дітьми та молодіжю. Усюди, де забирає хтось авторитетний голос про сучасне виховання американського молодого покоління — мож подибати заввагу про занедбання цеї виховної ділянки. Звертається увагу на це, що треба більше видавництв для дітей та молоді, а також праці родичів та школи у цьому напрямі, щоб розбудити у дітей голод на відповідну та вартісну лектуру.

Дитина знакомиться з книжкою дуже вчасно. Вже в перших роках дістає її до рук, але тоді книжка має для неї вартість ізза своєї колірової окладинки та образків. Пізніще починає дитина цікавитися простенькими історійками з життя звірят та людей, фантастичними казочками — і то кожна, краще, чи гірше розвинена. Знаємо, як діти вміють допрошуватися у нескінченість читання казок, що їх вже знають на память, і старшому годі збагнути, якого рода приємности дізнає дитина, слухаючи їх по тисячу разів.

Але це замилування до книжки часто вривається тоді, коли дитина йде до школи, починає вчитися читати, а родичі думають, що на цій хвилі кінчиться їх обовязок цікавитися дитинячою лектурою. Сама дитина не є ще гаразд підготована до самостійного читання, а тратить вже заінтересування до простеньких історій, що кінчаться на одній сторінці. Їй хотілось би вже прочитати щось поважніше, щось, що відбивалоб життя, з яким щораз краще починає знайомитися, — але на перешкоді стоять труднощі неопанованої штуки читання. Дитина починає тоді заспокоювати свій голод читання „комічними сторінками" щоденників та магазинів, де короткий зміст, а ряд образків дають їй можливість без зусилля запізнатися з якоюсь подією. Ці події тягнуться з правила у нескінченість, цілими місяцями та роками, а дитина слідкує за ними з дня на день, починаючи затрачувати смак на книжку та не відчувачи її потреби.

Найгірше, що ці всі „комікс" не числяться здебільша з цим, що їх читати будуть діти, ні не мають ніяких виховних цілей. Найшли вони місце у газеті ізза цього, що дорослі читачі, після поважних сторінок про політику, бизнес і т. п. радо задержуються на плитонькій життєвій історійці, описаній при помочі веселих чи драматичних рисунків. Повно у них детективів, злочинів, або життевих ситуацій, у яких переможцем виходить брутальна сила, підступ, чи припадок. Воно поволі просякає у характер дитини і вводить у її світогляд замішання та здібність відділювати добре від злого. Діється на менчий розмір це саме, що з лихими фільмовими образами, що їх відповідна діяльність виховних кругів вспіла до великої міри проріднти.

Коли дитина раз засмакує у безвартісній лектурі — тяжко буде родичам притягнути її до доброї книжки. Тому треба їм доложити усіх старань, щоб перепровадити її через небезпечний час, коли ці безвартісні рисункові історії мають для неї таку притягаючу силу ізза цього, що дитина не є ще підготована до самостійної лектури. Ілюстровані книжки, писані великим друком, і такі що торкаються предмету, для якого дитина проявляє окреме заінтересування, збільшать її охоту до читання. До цього дитина мусить мати ще приклад родичів і бачити книжку також і в їх руках. Розмови на тему прочитаного, що їм прислухується дитина, чи бере у них участь, навчать її цінити книжку як жерело приємности та особистого розвою. Добрий вплив на дитину мають деколи такі дрібнички, як окрема шафка чи полиця на її книжки, забави у бібліотеку, врешті дарунки з книжок при нагоді свят, уродин і т. п.

Родичі, які навчили дитину брати в руки книжку для приємности і у вільному часі — зробили велику виховну працю. Ці, що не зробили цього — нехай пічнуть від цього Різдва, купуючи дітям у дарунку книжки. Нехай не журяться цим, що дітям на їх вид не засвітяться очі, так, як на вид електричної залізниці чи чепурної лялі. Підібрана для віку, цікава книжечка на кінець таки видержить суперництво з найбільш вибагливою забавкою.

Клявдія Олесницька.

ПОТРЕБИ ОБОРОНИ СТРИМУЮТЬ ПРИВАТНЕ БУДІВНИЦТВО

Згідно з недавним розпорядженням відділу розподілювания сирівців, публичне й приватне будівництво, при якому вживається сталь, мідь, мосяж, бронза, алюміній, або будь-який інший матеріял необхідний для оборони, — буде спинене на час державної небезпеки.

Це розпорядження відноситься до всіх публичних будівництв, — федеральних, стейтових чи місцевих, таких як поштові, судові або подібні будинки; дороги, шляхи, реґуляція річок, пристані, електричні стації. Воно також торкається будівництва фабрик, складів, канцелярійних та інших комерційних будинків, мешкальних домів та домів для громадського вжитку.

Вказується на те, що програма оборони вимагає великої кількости металів. Було би неможливим для Злучених Держав Америки будувати всі воєнні кораблі, літаки, повзи й інші предмети необхідні для державної безпеки, якщо ті рідкі метали будуть вживатися безпотреби в будівництві, що не є важним для оборони.

На Тему: Жінки й Чоловіки

СЛОВА ГІДНІ ПАМЯТИ.

Міліони слів уже виголошено від часу, як на Тихому океані почалася боротьба. Декотрі з тих слів були розумні, декотрі інакші; декотрі ворушили, інші засипляли; одні розбуджували до праці, інші відводили від неї.

Пані Рузвелтова сказала на радіо слова, які заслугують на те, щоб їх кожна людина в Америці затямила:

„Ми знаємо, чого нам ждати, і ми знаємо, що ми до цього готові.

„Я хотіла би сказати слово до жінок цього краю... Ви не можете уникнути побоювань, ви не можете уникнути лабет страху в своїм серці, а преціньж я маю надію, що певність того, що нас жде, дозволить нам піднестися понад страх.

„Чогоб від нас не жадали, я певна, що ми цього доконаємо; ми є вільний і непереможений народ Злучених Держав Америки".

„Хочу сказати нині слово до молодіжи цього краю. Ви будете мати велику нагоду; будуть великі хвилі, в котрих будуть виставлені на пробу ваша сила й здібність. Я маю віру в вас. Я почуваюся, немовби я стояла на скалі, а тою скалою є довіря в моїх співгромадян".

ЧИ ТОМУ ЩО ЖІНКА?

Підчас голосування в конґресі в справі виповідження війни Японії проти виповідження заявився лиш один голос.

Був це голос жінки: панни Дженет Ренкин, републиканської конґресменки з Монтани.

Замітно, що вона голосувала проти виповідження війни Німеччині в першу світову війну.

ЯК БІДА, ДО ЖІНКИ...

Коли репортери нюйорських ґазет обходили редакції чужомовних ґазет у Ню Йорку, щоби розпитатися про їх відношення до ґазет, зайшли вони й до редакції німецького часопису „Фрі Америкен", орґану „Американсько-Німецького Бунду", відомого зо своїх націстівських симпатій.

У канцелярії були тоді пятеро людей: три мужчини й дві жінки. Як репортери ввійшли в канцелярію, мужчини вийшли, лишаючи самі жінки розмовляти з репортерами.

„Не маємо що сказати," сказала дівчина при машині.

ЗНОВУ ЖІНКИ В ПИСЬМЕНСТВІ

Зприводу наближаючогося розділу нагороди Пуліцера підносять деякі критики своїх кандидатів до нагород.

Ралф Томпсон, котрий веде щодня рубрику огляду нових книжок у „Ню Йорк Таймсі", вичисляє між кандидатами дві жінки: панну Кейтер та Елен Глазгов.

ВІЙНА Й ЖІНКА.

Нема сумніву, що війна буде мати великий вплив на жінку.

Не полишить певно ні одної ділянки жіночого життя без певного впливу. Ось уже нотують, що, думаючи при війну, жінки купують радше теплу одіж, ніж модну. А Джейн Голт, що кожного дня пише в „Ню Йорк Таймсі" про поживу, кличе: „господині: купуйте поживу уважно і спокійно: поживи в Америці ще є досить". Що війна буде мати вплив на жінку на полі жіночої діяльности, видно наприклад з донесення з Вашинґтону, що американська армія шукає 10,000 доглядачок у віці від 22 до 40 літ життя.

Має війна вплив на жінку, буде мати жінка вплив на війну.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ КЕСЛ, ПА. — Річний мітінг Тов. ім. Івана Франка, від. 74., відбудеться в пятницю, 19. грудня, в годині 7. вечером. Проситься всіх членів прибути начас. Кожний член і членкця мають бути присутними. Старші діти повинні бути на річнім мітінгу. — За уряд: Іван Дацько, Йосиф Куць, Онуфрій Вересюк.

ДЕСЛОДЖ, МО. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 225., відбудуться 21. грудня в гали церковній у 12:30 пополудні. Проситься всіх членів прийти на означений час. Пригадується тим членам, що довгують до братської каси, щоби старалися заплатити на річних зборах, щоби рік 1941. здав обрахунок докладно виповнений. Буде справа здання книжок доходів і розходів з цілого року. Буде вибір нового уряду на рік 1942. Не явившийся член на збори підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. і кара не буде дарована. — О. Копач, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 355., відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. Обовязком кожного члена і членкці явитися на цих зборах і на призначений час, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт уряду за цілий рік 1941. і вибір нових урядників на рік 1942. Напоминається тих, хто ще не є членом Тов. Зап. Січи, щоби вступив в члени і вписав своїх дітей. Тепер є 5 кляс для дітей, котру хочете, можете вибрати собі. — За уряд: Стефан Юркевич, предс.; Петро Занько, кас.; Федор Солоничний, секр.

ЛОРЕЙН, О. — Річні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 50., відбудуться 21. грудня в годині 1. пополудні в гали під ч. 2545 1ст 33 Стр. Проситься членів прийти на ці збори, бо є багато справ до полагодження. Буде справоздання контр. комісії за цілих 6 місяців. Також буде вибір уряду на рік 1942. Щераз нагадується членам, що їх присутність конечна. Уряд просить, щоби члени прийшли як один. По мітінгу можна забавитися. — М. Шемичик, секр.

СЕҐІНАВ, МІШ. — Річний мітінг Тов. „Український Клюб", від. 309., і вибір уряду на 1942. рік відбудеться в неділю, 21. грудня, в год. 1. пополудня, в домі касієра відділу, тов. Яреми. Всі урядники й члени мають явитися. — Ева Кінаш, предс.; Александер Варян, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Річний мітінг Бр. св. Арх. Михаїла, від. 242., відбудеться в неділю, 21. грудня, точно в годині 2., в салі парохіяльній, 12205 Парнел Ев. Проситься кожного члена явитися на мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження. Член, не явившийся на цей мітінг, буде під карою 50 ц., а урядник 1 дол. До того ще секретар добере часу і видатків для Відділу, що розішле посткарти. — За уряд: Іван Лагода, предс.; Василь Тупиця, кас.; Ілля Гавришків, рек. секр.; Петро Костюк, фін. секр., 12251 So. Sangamon St.

АРНОЛД, ПА. — Річні збори відділу 296. відбудуться в неділю, 21. грудня, в годині 3. пополудні, в гали Народ. Дому, 14. вул. і 4. Еве. Проситься всіх членів за присутність, бо буде справоздання фін. секретаря. Рівнож буде вибір уряду на рік 1942. Всі члени, котрі довгують за місячну вкладку, мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Всі члени мають платити своє місячне скорше, як минулих місяців, бо розмет перед новим роком мусить бути висланий найпізніше до 24. грудня. — Іван Балабан, гол.; Василь Кузмиха, секр.

ВПИШІТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 465. Змушений відступ.

Палядини помилково взяли Тарзана за адака і всіх разом почали з ріжних сторін на нього наступати.

Також Вилйено, що перед хвилею підняв зброю проти своїх людей, став центром нападу з боку палядинів.

Незадовго затрубіла трубка палядинів. Нові резерви почали напливати до їх ліній і їх скріпляти.

Адакці, разом з Тарзаном і Вилйеном в середині, почали крок за кроком відступати в напрямку захованої ґалери.